

Samuel Bjørk

Sneeuwwit

Vertaald door
Perpetua Uiterwaal en Liesbeth Huijer

Band 1

UITGEVERIJ
XL
DEVENTER

Op 28 mei 1993 worden in Zweden twee elfjarige jongens dood gevonden op een veldje in Fagerlund, ongeveer tien kilometer ten noordoosten van Uddevalla. Ze zijn vermoord. De boer die de lijken aantrof, zei over zijn vondst dat het leek ‘alsof iemand de poorten naar de hel had opengezet’. De ene jongen, Oliver Hellberg, werd naakt en liggend op zijn rug aangetroffen. De andere jongen, Sven-Olof Jönsson, werd een paar meter verderop in zijn onderbroek gevonden. Tussen de jongens in lag een dier, een witte haas. Omdat de zaak zo gruwelijk was, werd er een team samengesteld uit rechercheurs van Rikskriminalpolisen in Stockholm en een lokale eenheid van Polis Väst, maar al snel werd duidelijk dat dit niet ging werken. In de daaropvolgende jaren werd de leiding maar liefst drie keer vervangen en ten slotte moest zelfs de Zweedse minister van Justitie Eva Nordberg het veld ruimen. De rechercheurs werden er ook nog eens van beschuldigd gelekt te hebben uit het dagboek van een van de jongens. De ouders van de jongen, Patrick en Emilie Hellberg, stapten naar de rechter om de sensatiepers die de privégedachten van hun vermoorde elfjarige zoon breed in het openbaar uitmat de mond te snoeren. Het echtpaar werd in eerste instantie door de kantonrechter van Uddevalla in het gelijk gesteld, maar verloor het hoger beroep bij het Hof van Västra

Sverige. De moeder, Emilie Hellberg, werd een paar weken later levenloos thuis aangetroffen in de badkuip van de woning aan de Ekeskärsvägen. Ze had zelfmoord gepleegd. Op 14 oktober 1993, een dag die dikwijls ‘de dag van de schaamte’ wordt genoemd in de geschiedenis van de Zweedse journalistiek, werd het volledige dagboek van de jongen gepubliceerd in *Expressen* en *Aftonbladet*. Beide kranten hadden voor het eerst precies dezelfde voorpagina: de laatste paar regels van het dagboek. Omdat het er zo weinig waren, stonden ze in sierletters afgebeeld:

Morgen komt de maan. Ik ben bang van de Wolf.

De zaak is nog steeds niet opgelost.

1

April 2001

1

De zesendertigjarige Thomas Borchgrevinck stond op de parkeerplaats bij de oude Fredheimschool in Lørenskog en hoopte vurig op een beetje wind. Hij wist niet waarom ze juist hier had afgesproken, maar hij had wel een vermoeden. Het zo moeilijk mogelijk voor hem maken, toch? Of niet soms? Hij wierp een blik op zijn horloge, terwijl een groepje kraaien opvloog uit een naburige boom, luid krassend boven het verlaten gebied. Want hier was helemaal niets, alleen maar velden, een afgraving en verder dat oude witte gebouwtje, zijn vroegere school. Het andere leven was begonnen, het leven van vóór alle ellende. Hij was hier in geen tijden geweest. Niet dat hij überhaupt ergens was geweest. Twaalf jaar achter slot en grendel. Hij was een paar maanden geleden vrijgekomen en was nog niet helemaal aan het idee gewend dat hij kon doen en laten wat hij wilde. Thomas Borchgrevinck trok zijn jasje dicht om zich heen, ging op de trap van het oude gebouw zitten en richtte zijn gezicht naar de zwakke zon, die zich net van achter een bosje liet zien.

Kwart voor negen. Ze hadden om tien uur afgesproken, maar hij had geen risico durven nemen. Ze kon van alles zeggen. *Zie je wel, we hadden negen uur ge-*

zegd en hij is niet eens komen opdagen. Vind je echt dat hij het recht heeft om zijn zoon te zien? Besef je wel dat de jongen de vorige keer pas twee jaar was? Hij hoorde plotseling wat geruis in de boomtoppen aan het einde van de weg en dat maakte hem meteen iets optimistischer. Zou het misschien toch nog gaan waaien? Eigenlijk een beetje stom om een vlieger te kopen. Hij had lang zitten piekeren over iets wat ze samen konden doen. Hij was net zo lang in de speelgoedwinkel blijven staan tot de verkoopster hem had gevraagd of het wel goed met hem ging. Of het goed met hem ging? Natuurlijk niet. Wat dacht ze wel? Zij kon er natuurlijk ook niets aan doen, dus hij had maar het eerste het beste gepakt wat voor zijn neus lag. Een vlieger. Buiten. Bij de oude school. Samen vliegeren. Als dat geen goed idee was! Hij had er spijt van natuurlijk, nu de wind weer wat ging liggen. Hij had eigenlijk aan een schaakbord gedacht, om de jongen de regels te leren en misschien een potje tegen elkaar te spelen. Maar hij had die gedachte meteen uit zijn hoofd gezet toen hij hoorde dat de ontmoeting buiten zou plaatsvinden. Met begeleiding. Dat zij hem onder geen beding alleen wilde laten met de jongen.

Ze had een heel andere toon aangeslagen toen ze bij hem op bezoek was gekomen, Siv Johnsen. Hij wist niet eens meer wie ze was. *Borchgrevinck, je hebt be-*

zoek. De eerste in drie jaar. *Een vrouw. Ze zit in bezoekruimte 2.*

Bezoek?

Een vrouw?

Mama?

Nee.

Natuurlijk niet.

Feestelijk gekleed, een bloem in het haar en rode wangen boven een kort zomerjurkje. Siv Johnsen. In dezelfde klas op de middelbare school, de paar maanden dat hij daar had gezeten, voordat hij uiteindelijk moest toegeven aan de stemmen in zijn hoofd.

En zo wilde ze het, elke twee weken; ze had het bijna drie jaar volgehouden. Ten slotte was hij haar bijna leuk gaan vinden. Foto's uit de kraamkliniek, de eerste verjaardag. *Martin mist zijn vader!*

En toen: afgelopen.

Niet meer.

Een andere man, had hij na een tijdje begrepen.

Ze bekeek het maar.

En het kind dan?

Het mooiste kind van de hele wereld.

Zijn zoon.

Martin.

Nee, godverdomme.

Thomas Borchgrevinck stond op van de trap en liep

naar het schoolplein om de gedachten van zich af te schudden.

Rustig.

Niet kwaad worden.

Ook al was ze dan ineens niet meer gekomen, er kwamen wel brieven in haar plaats – op de computer getikte brieven van kleurloze hulpverleners, die hem vertelden dat hij de kleine niet langer mocht zien.

Hij schopte een steentje over het plein en keek weer op zijn horloge.

Kwart over negen.

Geen mens te zien.

Waarom ook? Wat heb je hier ook te zoeken? De Losbyveien vanuit Finstad, daar woonde bijna niemand, zo ver van de bewoonde wereld. De schietbaan vlak om de bocht. De afgraving achter de bosrand in de verte. Hij kende hier elke steen, had van die school gehouden, was elke morgen vroeg gekomen om niet thuis te hoeven zijn, in dat donkere huis met die kille mensen die eigenlijk op hem moesten passen. Het geluid van het Mickey Mousewekkertje op zijn nachtkastje dat hem erop wees dat het tijd was om op te staan, en dan sloop hij stilletjes op kousenvoeten over de vloer om niemand wakker te maken. Hij vulde zijn broodtrommeltje met wat hij kon vinden.

Hij was niet supergoed op school, maar ook weer niet een van de slechtsten.

Maar warmte?

Van iemand die om hem gaf?

Kwart voor tien, en daar kwam de eerste auto, een kleine roestige Toyota Corolla, waar een blonde vrouw met een rond brilletje in zat, die hem zenuwachtig een hand gaf.

‘Astrid Lom, kinderbescherming.’

‘Thomas.’

Ze stond daar onhandig met een map onder haar arm waar ongetwijfeld hetzelfde in stond als wat hij toegezonden had gekregen.

Veroordeeld wegens moord.

Achttien jaar.

Goed gedrag.

Vervroegde vrijlating.

Moeder heeft contact met de jongen goedgevonden.

Onder begeleiding.

Vijf voor tien toen eindelijk die auto kwam.

Wit.

Duur.

Natuurlijk.

Ze had iets beters gevonden, maar wat deed het er ook toe?

Thomas Borchgrevinck voelde zich helemaal warm worden toen hij hun met klamme handen over het

plein tegemoet wilde lopen.

‘Nee, nee, wacht.’

Een hand hield hem tegen.

‘Ja, natuurlijk, sorry.’

Stap voor stap.

Zoals de jongen het wilde.

Martin.

Daar was hij.

Thomas glimlachte breeduit toen hij de portieren van de auto zag opengaan.

Donker haar.

Een bruine trui.

De jongen bleef een beetje beduusd naast de auto staan, zonder dat de mensen voorin ook maar een vinger naar hem uitstaken.

Stelletje idioten.

Zien jullie dan niet dat hij...

De hulpverleenster had gelukkig iets meer verstand van kinderen. Ze liep met snelle stappen over het plein, sloeg een arm rond de smalle schouders, en toen was hij daar. Thomas Borchgrevinck moest moeite doen om niet in huilen uit te barsten.

‘Hoi, Martin.’

‘Hoi...’

Mooie blauwe ogen, die hem niet echt wilden aankijken. In plaats daarvan keek hij naar zijn schoenen.